

Riktlinje från Hästsektionens normgrupp
Antagen 2012, reviderad 2021, 2023/11.

Riktlinje avseende "Diagnostik, ledpunktion och ledbehandling vid ortopediska sjukdomar" (2012/5) (2012/06) (2021/02) (2023/11).

All behandling av ortopediska sjukdomar bör föregås av en grundlig klinisk undersökning, rörelsekontroll och hältutredning. När medicinteknisk utrustning, t ex röntgen, ultraljud, scintigrafi, CT eller MRI används, skall veterinären vara väl förtrogen med metoden.

Vid punktion av synovial kavitet (led, senskida eller bursa) ska sträng aseptik eftersträvas.

- Punktionsområdet bör klippas väl med rengjord klippmaskin/skär.
- Veterinären som utför punktionen ska efter handtvätt och desinfektion använda sterila handskar.
- Kanyler, injektionssprutor och eventuella andra utensilier ska vara sterila. I de fall en injektion utförs ska den sterila lösningen som injiceras tas ur en obruten förpackning.
- Där anatomin tillåter bör punktionsstället bandageras efter avslutad åtgärd, alternativt kan plåsterspray användas. Grundregeln för intraartikulär behandling av aseptisk ledsjukdom är att lokalisering av den aktuella leden, eller i förekommande fall senskida eller bursa, bör ske genom en diagnostisk anestesi. Undantag från denna regel föreligger då diagnostisk anestesi:
 - är ogenomförbar
 - vid återbesök där ombehandling efter tidigare anestesi sker
 - om sjukdomsproblemet är dubbelsidigt och den kontralaterala extremiteten har bedövats.
 - är kontraindicerat, ex distorsion av led

Normen för val av läkemedel för intrasynovialt bruk avseende medicinsk behandling vid aseptisk artrit hos häst är tillsvidare baserad på behandlingsrekommendationen från Läkemedelsverkets expertmöte 2010, supplement 1, årgång 21, men med ändringar från Normgruppen 2023/11. Läkemedlets behandlingsrekommendation vid ledbehandling är under revidering 2024.

Riktlinje från Hästsektionens normgrupp
Antagen 2012, reviderad 2021, 2023/11.

För närvarande finns inget vetenskapligt stöd för behandling med Calcitonin vid aseptisk artrit hos häst.

Dimetylsulfoxid (DMSO) finns inte som ett godkänt läkemedel till djur inom EU. EU-förordningen om veterinärmedicinska läkemedel 2019/6 artikel 112 reglerar val av läkemedel till djur, den så kallade kaskadprincipen gäller.

Pentosanpolysulfat för intraartikulär bruk finns endast som licenspreparat.

Medicintekniska produkter, som autologt konditionerat serum (ACS) och protein-rich-plasma/fibrin (PRP, PRF), framställda i egen regi och för intraartikulärt bruk, är inte att betrakta som läkemedel. Normgruppen anser att det därför är viktigt att känna till att detta innebär att den behandlande veterinären är fullt ansvarig för produktens innehåll och renhet.

Avseende ACS finns vetenskapliga studier som visar på varierande behandlingsresultat. Det behövs dock fler studier för att bland annat utreda optimala framställningsmetoder för ACS.

Olika mesenkymala stamcellspreparat (MSC) är registrerade som läkemedel för intraartikulär bruk till häst i Sverige. Indikationen är minskning av hälta i samband med lindrig till måttlig aseptisk artrit.

Referenser:

Lundgren, J. Autologous conditioned serum och platelet rich plasma : innehåll och användning vid osteoartrit och senskador hos häst. Grundnivå, G2E. Uppsala: SLU, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap (2018).

Läkemedelsverket, Medicinsk ledbehandling vid aseptisk/traumatisk artrit hos häst, supplement 1, årgång 21 (2010).

SVS:s Riktlinjer för infektionskontroll inom hästsjukvård. Sveriges Veterinärförbund och Hästsektionen inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap (2017).